

'Het is belangrijk dat je als acteur ergens je tanden kunt in zetten'

FIFF

'Ik had zin om nog eens een film te maken met Sergi en Jan', zegt de Belgische regisseur Frédéric Fonteyne over de genese van zijn nieuwe film Tango Libre, die onlangs in Venetië en Warschau werd bekroond. Sergi is de bekende Franse acteur Sergi López. En Jan is de Vlaamse acteur Jan Hammenecker.

JAN TEMMERMAN

De film werd in Belgische première voorgesteld als officiële opening van het Festival de Namur en daar kwam Jan Hammenecker dan ook acte de présence geven. Daags na de première ontmoeten we elkaar. Enkele uren later moet hij alweer terug, richting Brugge, waar hij 's avonds op de planken staat.

"Komt Tango Libre ook in Vlaanderen uit?", vraagt Hammenecker. Geen overbodige vraag, want sinds Max et Bobo, de debuutfilm van Frédéric Fonteyne uit 1998, heeft de uit Oostende afkomstige acteur voornamelijk Franse en Franstalige Belgische films gedraaid en die halen niet altijd de Vlaamse bioscopen. Tango Libre doet dat gelukkig wel.

Hoe ben je eigenlijk in de Franstalige cinema terechtgekomen?

Jan Hammenecker: Dat wordt mij soms ook gevraagd door Vlaamse acteurs (lacht). 'Hoe doet gij dat? Wij zouden dat graag ook eens proberen'. Want er zijn inderdaad Vlaamse acteurs die heel goed

Frans spreken, beter dan ik soms.

"Voor mij is het begonnen met Max et Bobo. Door een samenloop van omstandigheden was ik toen in het Franstalige theater terechtgekomen en daar heeft Fred (regisseur Frédéric Fonteyne, JT) mij gezien en opgepikt voor de rol van Bobo.

"Sindsdien is dat beginnen rollen, ook in Frankrijk. Ik heb een agent in Parijs. In het begin was het een beetje moeilijk, argwanend ook, want ik heb toch altijd dat Vlaamse accent. Minder en minder, maar ze horen het toch altijd. Soms denken ze wel dat ik uit Denemarken of Duitsland kom."

Maar je bleef ondertussen ook actief in Vlaanderen.

"Mijn eerste filmervaring was Blueberry Hill van Robbe De Hert uit 1989. Als leider van een motorbende Hell's Angels. Een beetje staan knokken en zo (lacht). Na Max et Bobo ben ik er wel een hele tijd uitgeweest. Ondertussen is heel die Vlaamse filmindustrie eigenlijk opgebloeid. Televisie ook, met al die series. In het begin zat ik daar eigenlijk niet in, maar sinds Ex Drummer (van Koen Mortier, uit 2007, JT) is dat terug beginnen rollen en is men mij opnieuw beginnen vragen: Oud België, Het goddelijke monster, Rang 1, Code 37, Clan, etcetera. Enfin, ik heb de hele carousel gedaan (lacht).

"Zelf ben ik niet zo'n televisiekijker, maar ik vind: als je een opinie wilt hebben over die series, dan moet je het gewoon ook eens doén. En het is goed voor je metier. Maar als acteur moet je wel opletten dat je je niet te veel versnipperd. Het is belangrijk dat je af en toe nog eens ergens je tanden kunt in zetten, dat je als acteur risico's neemt en je nek uitsteekt. Gelukkig doe ik ook veel theater. Back to basics.

"Een belangrijk verschil met

Franstalig België is dat ze daar nauwelijks televisieseries maken. Als je in Vlaanderen in een serie speelt, dan merk je dat het vooruitgaat. Je voelt dat het een industrie is. Maar in de beperkte tijd die men ter beschikking heeft, wil men toch kwaliteit maken. Als het dan echt over cinema gaat, voel je dat daarvan iets blijft hangen in Vlaanderen. De efficiëntie waarmee gewerkt wordt. Niet teveel lullen."

In Wallonië mag het wat rustiger aan?

"Het gaat niet echt over rustiger aan, maar er worden misschien meer dingen in vraag gesteld. 'Is dit nu wel goed?' Als een acteur het een keer opnieuw wil doen, vindt men dat in Vlaanderen soms raar. Dat een acteur dat vraagt. 'Voor ons wat het goed. Het beeld zat goed. Het kader was goed'. Langs Franstalige kant is het normaal dat het voor de vertolking nog eens opnieuw gedaan wordt."

Met een titel als Tango Libre moest er in de film uiteraard gedanst worden. Prachtige scènes! Maar je personage doet niet mee.

"Nee, en ik wou het ook niet (lacht). Vóór deze film vond ik tango wel al fantastisch. Om naar te kijken. In Parijs ga ik soms kijken hoe ze in de zomer tango dansen langs de Seine. Ik hou niet alleen van die dans, maar ook van alles dat daaraan vooraf gaat: het uitnodigen, mensen die elkaar niet kennen, het uitproberen. Er wordt meestal heel weinig gezegd. Heel dat spel van aantrekken en afstoten vind ik erg mooi om naar te kijken. Heel subtiel allemaal. Het is eigenlijk wandelen en dan de ander doen bewegen. Maar ik heb ook gemerkt dat het soms heel ver kan gaan bij mensen die écht met die dans bezig zijn. Mensen die vrouw en kinderen hebben achtergelaten om zich op de tango te storten. Obsessieel bijna. Niet gezond."

Kijk je achteraf graag naar je eigen werk?

"Nee, daar heb ik het meestal moeilijk mee. Ik bekijk het bijna als een fotoalbum. 'Ah ja, die dag hebben we daar gedraaid'. Vakantieplaatjes bijna. Ik ben nogal terre-à-terre wat dat betreft. En ik heb ook niet echt een fysiek waar ik fier op ben. Maar als ik andere films bekijk, ben ik doorgaans wél mee. Ik kan bleiten, bleiten, echt niet te doen. Of lachen, maar meestal op momenten dat het niet moet."

De gevangenscènes van Tango Libre werden in Polen gedraaid.

"Ja, in een echte gevangenis. Ik was nog nooit in Polen geweest. Het was zo'n afgelegen stadje, geen toeristen. Heel Pools, nog heel diepgelovig. Beetje bangelijk ook. De politie daar, die is op het fascistoïde af. Je voelt de druk waaronder die mensen daar nog leven. En dan nog eens draaien in die gevangenis! Dat beklemmende gevoel wordt daar nog eens versterkt. Je gaat echt een eind terug in de tijd. Voor mijn personage was dat eigenlijk wel belangrijk. Dominic heeft een moord gepleegd. Dat markeert. Hij kan niet zomaar doen alsof dat niet gebeurd is. Hij kan die pagina niet zomaar omdraaien. Dus als het komisch wordt, dan moet dat echt door de situatie komen."

"Vanuit zichzelf kan mijn personage niet komisch zijn, terwijl Fernand, het personage van Sergi López, makkelijker aan de kant kan zetten wat er gebeurd is. Fred heeft ons in zijn regie-aanwijzingen ook gewezen op die tegenstelling. Sergi en ik vormen een soort twee-eenheid. We zijn twee kanten van één personage."

Sergi López speelt het grote bakkes, maar blaffende honden bijten niet. Jouw personage heeft meer iets van 'stille waters, diepe gronden'. Er gaat ook meer dreiging vanuit. Herken je jezelf in

zo'n personage?

"Ik vind van mezelf dat ik tamelijk soepel ben, maar ik weet wél wat er uit zou kunnen komen. Dat is een paar keer gebeurd in mijn leven en dat is dan ook... allez, niet faliekant afgelopen, maar die momenten herinner ik mij wel. Dat zijn geen leuke herinneringen, neen. Maar met de leeftijd begint dat ook te kalmeren. Ik heb ondertussen ook drie zonen en dan begin je wat rustiger te worden. Maar ja, regisseurs halen dat ook graag uit een acteur. Iemand als Koen Mortier, met wie ik Ex Drummer en 22 mei heb gedraaid, gaat daar bij voorbeeld echt naar op zoek. Pushen, pushen! Haantjesgedrag. Tot het eruit komt, dat beest. Maar met Koen speel ik dat spel graag mee (lacht). Ik hoop dat hij binnenkort nog eens een film maakt."

"Een belangrijk verschil met Franstalig België is dat ze daar niet of nauwelijks televisieseries maken. Als je in Vlaanderen in een serie speelt, dan merk je dat het vooruitgaat',,

"Jan hammenecker,,